

CB Inter In

Nummer 58, oktober 2009

Sisters of Charity of St. Charles Borromeo

“Ik heb geplant, maar God gaf de groei”

Met deze woorden van de heilige Paulus bracht zr Regina, de regionale overste van Tanzania, haar dankbaarheid tot uitdrukking voor 50 jaar van Gods wonderde werken in Tanzania.

Het minuscule zaadje dat werd geplant en liefdevol werd opgekweekt door onze Nederlandse pioniersters, groeit gestaag en brengt vele vruchten voort, zoals wij vandaag de dag kunnen zien. Wij weten dat zij, en ook de generaties na hen, hard gewerkt hebben. En natuurlijk mogen zij heel trots zijn op het resultaat hoewel, om bij de heilige Paulus te blijven, wij ons ervan bewust moeten zijn dat het God is die hun liefdede werken laat groeien.

In dit nummer willen wij u uitnodigen om een ‘bezoek te brengen’ aan Tanzania door het lezen van de artikelen door onze missionarissen, alsmede door onze Tanzaniaanse zuster.

Om dit gouden feest een extra feestelijk tintje te geven zal het volgende nummer van CB Inter In ex-missionarissen in de gelegenheid stellen om de vreugde en pijn, beleefd in hun apostolaat in Tanzania, met ons te delen. Wij wachten met spanning op uw bijdragen.

Namens de redactie,
Zr Vincenza Pranawanti

Gods wonderde werken in Tanzania

Zr Regina Sumiyatni
Moshi, Tanzania

“Wat zijn Apollos en Paulus eigenlijk? Niet meer dan ondergeschikten, die behulpzaam waren bij uw bekering, en wel ieder van ons op zijn eigen manier, zoals de Heer het ons vergund heeft: Ik heb geplant, Apollos heeft begoten, maar God gaf de groei.

Noch hij die plant betekent iets, noch hij die begiet, maar alleen God, die de wasdom geeft. Die plant en die begiet staan op één lijn, al ontvangt wel ieder loon naar eigen arbeid. Wij zijn Gods medewerkers, gij zijt Gods akker, Gods bouwwerk” (I Kor.3:5-9).

Toen onze CB-zusters in 1959 met hun zendingswerk in Tanzania begonnen

dachten zij er tien jaar te zullen blijven. Maar president Nyerere zei: “We hebben nog steeds specialisten nodig.” Tien jaar, dat was het plan, maar door de noden die zich aandienen zetten de zusters hun missie daar voort.

In 1980, na twintig jaar van aanwezigheid in Tanzania, besloot het Generaal Bestuur dat de CB-zusters nu voor goed in Tanzania zouden blijven. Het maakte dat wij hart en geest openden voor jonge meisjes die de wens te kennen gaven zich aan onze congregatie te willen verbinden.

In 1987 was er een zuster die van een andere congregatie de overstap naar

Lourdes grot in de tuin van ons vormingshuis in Arusha.

onze congregatie wilde maken. Wij namen haar aan. Naderhand mochten wij het ene na het andere meisje verwelkomen. Allen kwamen omdat onze manier van leven hun aansprak. Omdat wij toentertijd geen vormingsleiders én geen vormingshuis hadden stuurden wij hen voor vorming naar de Filippijnen. Dit duurde tot 1999. Van toen af konden wij hen in Tanzania zelf vorming bieden. Tot op vandaag de dag melden zich elk jaar nog enkele meisjes aan die willen intreden.

Toen ik ja zei om als vormingsleidster in Tanzania te worden aangesteld (al wist ik dat ik slechts gebrekkig Engels sprak en dat ik het oh zo moeilijke Kiswahili moest gaan leren) deed ik dat omdat ik de Heer hoorde zeggen: "Er zijn enkele kandidaten voor CB in Tanzania. Ik stuur jou erheen om voor hen zorg te dragen en ik zal met je zijn en door jou werken."

Toentertijd beloofde ik voor tien jaar te zullen blijven want ik ben niet zo jong meer, maar... niet mijn plan, niet ons plan, maar Gods plan moet worden uitgevoerd.

"Niet om ons Heer, niet om ons: laat het wezen tot eer van Uw naam, om Uw goedheid en Uw trouw, om wat U voor de CB Regio Tanzania heeft be-

werkstelligd" (Ps.115,1).

Laat mijn dagelijks gebed voor deze Regio ook u inspireren:

"Mijn Heer en Mijn God,
Alles en iedereen behoren U toe.
U geeft alles, U stuurt eenieder,
U werkt in alles, in iedereen, in ieder van ons,
U waakt over ons, zorgt, regelt en bepaalt alles voor ons.
Onze dankbaarheid voor alles wat U voor en in ons hebt gedaan is groot.
We vragen U te willen blijven zorgen voor alles wat ons te wachten staat,
voor alles wat ons overkomt, voor alle zusters in deze regio.
Dat zij mogen leven in eenheid, in goede gezondheid en in doorvoeld gebed.
Zegen onze bereidheid en strijd om naar Uw wil te zoeken, om Uw wil te doen,
zegen ook ons pogen om iedere gemeenschap naar onafhankelijkheid te begeleiden:
Sengerema, Ndala, Yombo, KIA, Tengeru, Nairobi en Elizabeth.
Alle behoren U toe, U heeft Uw eigen plan.
Toon ons wat we moeten doen, toon mij wat ik moet doen.
Ik ben slechts Uw dienares, een instrument in Uw handen Heer,
dat dient om te doen wat U van mij vraagt.
Gebruik mij naar Uw wil,
maak mij nederig en ootmoedig,
leer mij om te houden van een ieder die U mij geeft,
zonder onderscheid, om geduldig te zijn en wijs. Amen."

Zijn als Christus

Zr Marichu Cultura
Musuan, de Filippijnen

Als christenen leerden onze ouders en ouderlingen ons om goed te zijn en te doen en vooral om ontzag te hebben voor de Heer. Het woord christen komt van Christus die zowel menselijk als goddelijk is. Hij is Degene Die wij proberen te volgen door zijn woorden en daden op onze eigen eenvoudige wijzen na te volgen. De uitdaging voor ons als religieuzen, die geroepen zijn om lief te hebben, is nog groter. Ik heb een verantwoordelijkheid om lief te hebben en zorg te dragen voor mijn zusters en broeders met name voor hen die in nood verkeren. Zoals een karakterspeler in een bepaalde film die ik heb gezien zo treffend zei: "Bij grote machten hoort een grote verantwoordelijkheid." In werkelijkheid heeft religieus zijn niets van doen met macht hebben, een positie verwerven of je door anderen op een voetstuk laten plaatsen en geadoreerd worden. Het is veeleer een leven toegewijd aan Christus en leven zoals Hij ons dat heeft voorgedaan dus, te zijn als Christus. Het is aan anderen om God en medemensen lief te hebben zodat gerechtigheid en vrede mogen regeren.

Het is heel gemakkelijk voor mij om vriendelijke woorden tot anderen te spreken of hen uit te dagen om hun doen en laten te veranderen. Maar als het mijzelf betreft, voel ik mij soms verdrietig en gefrustreerd, zozeer zelfs dat ik mijn eigen ik, mijn bestaan en mijn roeping als instrument van liefde in twijfel trek.

Het geweld in onze maatschappij neemt hand over hand toe, met verkrachting, beroving op de CMU-campus (Central Mindanao University). Pijnlijk nog is dat sommige van deze geweldsdelicten plaats hadden op het terrein van ons klooster. En erger nog, de daders hadden niet het minste respect voor de kerk. Het lijkt wel of ze geen ontzag meer hebben voor God. Soms gebeurt het ook dat wij zelfs binnen onze eigen families hevig worden uitgedaagd om op te komen voor de waarheid en om effectieve getuigen van christelijke waarden te zijn zoals het bevorderen van godvruchtigheid en heilheid van leven, en bescherming van de stemlozen en hen die aan de zelfkant van de maatschappij zijn beland. Wat een taak om van God te

moeten getuigen in een maatschappij die gekenmerkt wordt door conflicten en verdraaide waarden!

Toegegeven, soms is het moeilijk voor me om de dingen die ik tijdens mijn vormingsperiode geleerd heb in overstemming te brengen met mijn concrete ervaringen, met name als ik kijk naar de situatie in mijn eigen familie. Op dit moment in mijn bestaan houd ik me vast aan de goedheid van God en dat geeft mij genoeg kracht en moed om dag voor dag te leven. Wat mij helpt om door te gaan zijn de goede herinneringen aan mijn familie en de steun die ik ondervind van mijn gemeenschap. Ze mogen tegen mij dan wel niets zeggen, maar hun aanwezigheid, hun glimlachjes en de manier waarop ze kijken inspireren mij om door te gaan ondanks de moeilijkheden waarmee ik geconfronteerd word.

Moge God ons blijven ondersteunen in onze roeping en ons beschermen tegen de moeilijkheden die ons dreigen uit te putten.

Wie is bereid naar Tanzania te gaan?

Zr Trinita Beus
Maastricht, Nederland

De Paus had een oproep gedaan aan alle religieuze ordes en congregaties om "Afrika niet verloren te laten gaan, maar arbeiders te sturen om te werken in de wijngaard van de Heer".

Onze congregatie was bereid om gehoor te geven aan deze oproep en vroeg aan alle leden wie eventueel bereid was om naar Tanzania te gaan en zich daar in te zetten.

In die jaren werkte ik in het Zwolse ziekenhuis De Weezenlanden en had het daar reuze naar mijn zin. Maar toen die brief van 'Waarde Moeder' kwam begon het heftig bij mij te kriebelen en gaf ik mij op.

Om het verhaal wat in te korten: begin 1966 stond ik op Schiphol en stond mijn hele familie klaar om mij uit te zwaaien. De reis ging naar Tabora in Tanzania. Als je de kaart bekijkt zie je dat deze stad ongeveer tussen het Victoriameer en het Tanganyikameer in ligt. Zo te zien maar een klein gebied maar Tanzania is 28 keer Nederland. Maar Tabora was nog niet het eindpunt, we gingen nog verder de bush in, naar Ndala, in die tijd nog een gehucht waar onze congregatie een polikliniek had overgenomen van de Witte Zusters, die daar vele jaren veel voor de bevolking hadden betekend. Het was de bedoeling dat het nu zou uitgroeien tot een ziekenhuis(je).

De congregatie had er, met behulp van Misericord/Duitse Vastenactie, een nieuw gebouw neergezet waarin meer dan honderd patiënten konden worden opgenomen. Toen ik eraan kwam was het hele zorggebeuren nog volop in opbouw. We waren nu met zeven Nederlandse zusters en moesten allemaal flink aanpakken. Maar iedereen was enthousiast en we waren jong. Dan kun je heel wat aan. We hadden allemaal meerdere baantjes maar dat hoorde erbij. In 1970 kwam de eerste Nederlandse arts en kon er dus ook, zo nodig, geopereerd worden.

Op 'n middag was ik bezig in de kindersaal. Vanaf de polikliniek kwam er 'n moeder binnen met een jongetje van ruim één jaar. Haar andere zontje van 'n jaar of vijf was er ook bij. Ik kreeg de boodschap dat het kleintje al in geen twee dagen meer een plasje had gedaan. Na het sluiten van de poli zou de dokter zelf komen om alles grondig te onderzoeken. Maar daar ik toevallig zelf erg nieuwsgierig was uitgevallen besloot ik om zelf ook 'even te kijken'. Ik zag een eigenaardig, kogelrond balletje en zette meteen een rampenplan in werking. Met duim en wijsvinger be-

gon ik zachtjes te masseren en het knulletje brulde het hele huis bij elkaar. Opeens, ja hoor, gebeurde wat ik min of meer had verwacht. Er floepte een dikke pinda uit, gevolgd door een straal als van een brandweerslang. Het brullen hield toen meteen op! De moeder, die met de grootste belangstelling alles had gevolgd zei: "Dat heeft hij erin gestopt" en ze wees streng naar het jochie van vijf jaar. Hij is nu weer helemaal beter, we gaan naar huis! Asante sana Mama, bedankt! Ze slingerde het kindje op haar rug, bond er een grote doek om, pakte het andere zontje en de bagage bij elkaar en de hele familie ging opgelucht op weg naar huis. Operatie geslaagd! Nu nog even tien kilometer lopen en dan is dit leed achter de rug. Dit was zomaar even een leuke gebeurtenis tussendoor.

Mijn periode in Afrika duurde ongeveer zeventien jaar. Een soms wel zware, maar toch een gelukkige en mooie tijd. Mijn diepste bedoeling was om er Gods Liefde en zorg voor de mensen present te stellen. Dit geldt ook voor al mijn medezusters die zich daar ingezet hebben, en een beetje gevoel voor humor komt altijd goed van pas!

Zr Trinita (links) met haar medezusters van de Ndala-gemeenschap, 1975.

Middag, avond en nacht aan de rivier

Zr Lijdtwijdt van der Drift
Maastricht, Nederland

Sengerema, 19-20 december 1986

Na 300 kilometer rijden waren we dan bijna in Seronera, de eerste lodge in de Serengeti, Tanzania. We reden nog nauwelijks 20 km in dit wildpark of we werden van Seronera (een van de lodges in de Serengeti waar je kunt eten en slapen) alleen nog maar gescheiden door een brug over een rivier. Het regende en regende overal en het regende al de hele dag. Soms heel hard met onweer en bliksem, soms als een Nederlandse miezerregen, zacht en eentonig.

Links en voor ons torenden hoog de bergen van de Serengeti en omgeving. Bergen met leuke namen zoals 'Kilimafedha', klein geldbergje. Dat was een berg waar we langs zouden rijden als we de rivier over waren. Maar vooral de bergen links van ons waar de regen vandaan kwam, die bergen zouden onze verdere avond en nacht bepalen. Als een waterval stroomde de rivier over de brug en stortte zich met donderend kabaal in de diepte. Van de brug was overigens niets te zien, ze heeft geen leuningen en had haar diepste punt in het midden. Maar dat was wat de mensen ons zeiden. Voor dié brug en deze rivier arriveerden we 's middags om drie uur.

We zijn er niet alleen. Aan onze kant stonden vijf kleine auto's en een vrachtauto. Aan de overkant twee kleine en een vrachtauto. Ons werd al gauw verteld dat hier mensen waren verdronken, al meerdere malen. Ze hebben hun verhaal nooit na kunnen vertellen, onder hen waren ook Nederlanders. Het enige wat we konden doen, was wachten tot het water zou zakken. Het werd half vijf en zes uur en kwart voor zeven en donker. De vrachtwagen waagde de overtocht gevolgd door drie Landrovers met ervaren chauffeurs waarvan de laatste midden op de brug begon te schuiven en gevaarlijk te slingeren. Met grote moeite bereikte deze auto veilig de overkant. Dat was voor ons genoeg om als onervaren Europeanen de overtocht niet te wagen, ook al hadden we een sterke Toyota. Andere auto's gingen weg, terug naar "Lobolodgement" waar ze ook vandaan waren gekomen, 70

Zr Lijdtwijdt voelt zich onmachtig, overgeleverd aan de willekeur van de rivier.

km van de rivier. Wij bleven achter met een kleine Citroën waarin een Engelsman en zijn vrouw. Wij waren met ons vieren: broeder Carlos, twee studenten van de H.T.P., Alexandra en Benedict die in het Same diocees hun stage liepen, en ik. Zes mensen in een onmetelijke 'tuin' van wilde en tamme dieren. Ik voelde me ongerust en totaal onmachtig, overgeleverd aan de willekeur van die rivier, die me vijandig haar kolkende val in de diepte liet horen, grommend als een verdwaalde leeuw in de Serengeti, levensgevaarlijk als je in de buurt komt. Water: een zegen en een ramp, een kracht en een gevaarlijke macht. En morgen is het zaterdag, we móeten in Arusha komen, nog 300 km ver, want daar komt zondagochtend om vijf uur de KLM aan met zr Ellis, Lies en Hetty, twee vriendinnen en weldoeners van zr Tarcisius. We móeten, maar de rivier lacht ons uit, heeft maling aan ons moeten. Zo gaan we de nacht in.

Het is nu volkomen donker en we installeren ons voor de nacht. Onze Toyota is niet zó groot, maar we zijn moe genoeg en wie weet wat ons nog allemaal te wachten staat. Langzaam sukkelen de anderen in slaap. Ik niet, ben te ongerust en kan de situatie niet uit handen geven. Het regent nog steeds en de rivier zakt niet. Wat morgen? 300 Km. terug? Naar huis? En de aankomers dan? We kunnen hun niets laten weten en zij zijn volkomen

vreemd in Arusha.

Links van ons donder en bliksem, voor me steken de bergen donker af tegen de zwarte lucht. Ik voel me ellendig van spanning en angst, per slot zitten we ook nog in de Serengeti. Het werd een pikdonkere, levenslange nacht vol angsten en spookbeelden. En de anderen slapen rustig door. Hoe is het mogelijk! Tweemaal zie ik een auto naderen aan de andere kant, en ook weer teruggaan. Het werd twee uur en drie uur en af en toe maak ik een hazenslaapje. Eindeloos duurt deze nacht, de uren kruipen voorbij. Eindelijk, tussen zes en zeven, begint het op te lichten, ondanks de nog steeds stromende regen. Ik waag me naar buiten en zie dan toch aan de overkant een Landrover staan en een man die door de rivier naar ons toe waadt. Als hij het, tot mijn grote opluchting gehaald heeft, vertel ik hem dat wij bang zijn om te gaan. Hij gaat terug en even later komen ze met zijn tweeën, hij bekijkt de auto met kennersblik en verzoekt dan in te stappen. Nu moest ik me wel overgeven, er is geen alternatief. Angstig houden we elkaar vast. Ik bid alleen maar: "Jezus, Maria, Jozef, Jezus, Maria, Josef". Wat een kleine, grote gelovige word ik op zulke momenten. Carlos slaat een groot kruis. Als ik dat zie moet ik toch even lachen, ondanks alles. Mijn gevoel voor humor laat me zelfs nu niet helemaal in de steek. Heel langzaam naderen we het diepste punt. Wild slaat

het water over de motorkap, maar rustig als een sterke woestijnkameel neemt de Toyota met deze rustige zelfverzekerde chauffeur deze hindernis als een spelletje. Dan zijn we ineens aan de overkant en is de opluchting

zo groot dat Alexandra begint te huilen en ik iedereen binnen mijn bereik omhels en om de nek val... Het is ook niet te geloven dat nu de weg vrij is voor Arusha. Achttien uur hebben we gewacht en over de volgende 300 km

doen we nog veertien uur. Maar we zijn op tijd op het vliegveld en alle leed is geleden.

Maar voor mij is zo'n ervaring echt maar één keer leuk!!!

Sengerema Hospital 50 jaar

Zr Marie José Voeten
Sengerema, Tanzania

In november 2008 zijn we het jubileumjaar ingegaan.

Het eerste grote gebeuren was de inzegening van onze kapel, gelegen naast de kinderzaal. Sengerema Hospital heeft een lange traditie van pastorale zorg: eerst door zr Tarcisius Heymink, later door een groep vrijwilligers, gestart met pater Louis Broos in de jaren tachtig, maar we verhuisden voor onze gebedsdiensten van hot naar haar. Dankzij de Broeders staat er nu een mooie kapel als hart van het ziekenhuis. Wat klein begon door de Broeders van Joannes de Deo en de Zusters Onder de Bogen is uitgegroeid tot een districtsziekenhuis met 300 bedden dat moet zorgen voor een district met 600.000 inwoners.

In een ruim, nieuw verloskamercomplex vinden bijna 8000 bevallingen plaats en in twee goed uitgeruste nieuwe operatiekamers worden samen met de oude ruim 2000 grote operaties en 2500 kleine ingrepen verricht. Gemiddeld polibezoek, als je ook de moeder- en kinderkliniek en de speciale klinieken erbij telt, is ruim 400 patiënten per werkdag.

De twee verbonden scholen (voor diploma verpleegkunde en verloskunde en voor diploma klinische zorg) zijn recent uitgebreid en kunnen nu respectievelijk 200 en 240 studenten opnemen. Bugando Medical Centre is een verbinding aangegaan voor de praktische training van eerstejaars assistent medical officers in verloskunde chirurgie, kindergeneeskunde en interne geneeskunde. Studenten van de Universiteit van Nijmegen en meer recent ook van de Universiteit van Amsterdam lopen nog steeds een co-assistentenschap van 3 maanden in Sengerema.

Samen met de District Arts en hun team zijn we verantwoordelijk voor de implementatie van het gezondheids-

jaarplan voor het district. Een belangrijk doel daarin is het verlagen van de sterfte tijdens zwangerschap, geboorte en kraambed. Eind 2007 is een ambulanceservice opgestart die op oproep moeders in problemen ophalen van klinieken in het district, met de districtauto of onze auto. In december 2008 werd een splinternieuwe ambulance van het district bij ons gestationeerd. Het district betaalt, maar voor een groot deel zijn het de chauffeurs, verpleegsters en doktoren van het ziekenhuis die op oproep uitgaan. Daarvoor heeft iedere kliniek de mobiele nummers van de District Arts en van ons. Natuurlijk is het beter als de moeders voor die tijd naar ons hostel voor zwangeren komen zodat ze in de buurt zijn als ze gaan bevallen.

Een nieuwe zaal die als isolatie dienst kan doen omdat die net buiten de omheining ligt, maar voor 95% van de tijd zaal voor oogpatiënten zal zijn, is net klaar. Een studiefonds, dat gevoed wordt door jarenlange partners zoals Mesos Medisch Centrum, is essentieel om ieder jaar ruim 20 studenten te financieren, zowel employés als studenten van onze twee scholen zodat we kunnen bevorderen dat we voldoende goed opgeleide staf hebben in een tijd dat velen liever bij de overheid werken. We zijn heel gelukkig met de steun van de Stichting Blankendaal, die al 5 jaar lang investeert in structurele verbeteringen, verbeteringen van dienstverlening en secundaire arbeidsvoorwaarden. De heer Blankendaal is gerelateerd aan br Gabinus Blankendaal, een van de stichters van Sengerema, die toentertijd overste van de Broeders was.

In november zijn we van plan om het jubileum te vieren met onze vrienden, donateurs en oud-medewerkers. We hopen ook een symposium te organiseren over actuele onderwerpen voor de toekomst van kerkgebonden zorg in Tanzania. Ook zijn er door het jaar op patiënten gerichte activiteiten zoals in juli 50 gratis operaties voor kinderen met gespleten verhemelte (betaald door AMREF en Smile Train), 200 gratis oogoperaties (de Rotary Club moet nog toestemmen), in oktober orthopedische operaties voor kinderen wanneer dr Carl Unsicker ons weer bezoekt en speciale dagen voor borstonderzoek, suikerziekte, uitstrijkjes etc. Met het Sengerema Hospital heeft de congregatie bijgedragen aan de ontwikkeling van de gezondheidszorg in Tanzania die tot op de dag van vandaag doorgaat.

De gewonde aarde

Zr Amelita A. Intervencion
Musuan, de Filippijnen

Bukidnon is een hooglandparadijs in het hart van Mindanao. Het thuis van 's werelds grootste ananasplantages en tevens de grootste vee producerende provincie in de regio. Het is begiftigd met natuurschoon zoals het Kitangladgebergte waartoe de Dulang-Dulang behoort, het op één na hoogste punt in het land. Het wordt gezien als een van 's lands rijkste gebieden in biodiversiteit met inheemse plant- en diersoorten en bovendien rijk aan mineralen.

Vandaag de dag wordt ook Bukidnon niet gevrijwaard van het brandende vraagstuk van ecologie. Vele van de multinationale concerns zijn enkel en alleen hierheen gekomen om hun bedrijven op te zetten maar hebben geen oog voor de ecologische vernietiging van de omgeving. Gezien het immense misbruik van Moeder Aarde en de hele schepping heeft de huidige ecologische vernietiging bewezen ook de ondergang van de mensheid te zijn. De egocentrische en menselijke heerschappij over de schepping zijn bewezen verstoringen van een schijnbaar wederzijdse relatie van steun en duurzaamheid. Een ingrijpende verandering in het denkpatroon is dringend nodig wil de hele schepping kunnen overleven, de mens inclusief.

Wat ik in deze dagen ervaren heb is, dat de gewonde aarde, onze Moeder

Aarde, aan het doodbloeden is. Als mensen, die claimen intelligent en vrij te zijn, zijn juist wij bezig de aarde uit te buiten. Door mijn hebzucht wil ik dat de aarde mij voorziet van meer nog dan in haar vermogen ligt, daarbij middelen noch wegen schuwend, die bewijsbaar destructief en desastreus voor de gehele schepping zijn. Alle natuurrampen, die vandaag de dag waar ook ter wereld plaatsvinden, zijn veelal tekenen dat de aarde het niet meer trekt.

De aarde is mijn woning, een woonplaats voor alle door God geschapen leven. Onderlinge verbondenheid is waar het om gaat, willen we kunnen leven en groeien. Onderlinge steun en continuerende duurzaamheid zijn nodig voor alle levensvormen om te bloeien en te overleven. De hele schepping is in beweging, zuchtend en steunend op weg naar volheid in God. Telkens wanneer God ook maar iets schept in het scheppingsverhaal, eindigt de scribent met de woorden: "en God was tevreden met Zijn werk en zag dat het goed was." Voor mij is dit een geheugensteuntje dat de hele schepping in Gods geest deelneemt en Gods creatieve vermogens en wonderbaarlijke goedheid kenbaar maakt. Om kort te gaan, het goddelijke leeft in het hart van de hele schepping.

Ook ik ben een product van het creatieve vermogen van God dat aan mij is

toevertrouwd. Bijgevolg is het een onomstotelijke waarheid dat mijn bestaan mede afhankelijk is van de intelligentie van andere wezens. Een waarheid die ik al een hele tijd kwijt ben. Immers ook ik overweldig Gods hele verdere schepping en handel óók ten nadele van het voortbestaan van alle gecreëerde werkelijkheid. Een gewonde mensheid, een gewonde wereld, een gewonde schepping vormen mijn huidige realiteit! De mensheid, de wereld en de schepping als geheel behoeven genezing. Maar genezing is pas mogelijk als een hechte relatie wordt hersteld. Verzoenende voorbeelden en handelen in totale verbondenheid zijn nodig om de harmonie te herstellen zoals God die voor ogen had toen Hij alle gecreëerde werkelijkheid met Zijn adem leven inblies.

De schoonheid van de schepping, vooral de pracht van Bukidnon, ligt in het geschenk van het leven én in het bewustzijn om zich over dit alles te verwonderen besloten. In de allereerste plaats word ik uitgedaagd om zowel de menselijke waardigheid als de waardigheid van Gods schepping uit te dragen. Ik word uitgedaagd om aan de zich ontvouwende luister van het Rijk Gods hier op aarde deel te hebben. Ondanks de schade, toegebracht aan onze schepping, kan ik nog steeds helpen deze te herstellen, samen met anderen, door mijn houding jegens de

Altijd lachen ze blijmoedig naar je

Zr Beatrice Eisa (novice)
Tengeru, Tanzania

“Laat Maria de bron van onze vreugde zijn. Laat ieder van ons Jezus zijn voor haar.”

Niemand die beter wist wat nederigheid betekende dan Maria. Zij was immers een dienaar en dat betekent met een blij gemoed iedereen ten dienste staan. Vreugde was de kracht van de Maagd Maria. Vreugde was het die haar zonder ook maar een spoor van vermoeidheid door het heuvelige landschap van Judea deed lopen om haar werk als dienaar te doen.

Ook wij moeten zonder te stoppen verder lopen en de problemen van het beklimmen van de bergen overstijgen. Wat een goed voorbeeld!

Tijdens mijn apostolaat bij de gehandicapte Sibusiso-kinderen werd ik echt uitgedaagd bij het zien van al die kleine mensen die niet konden praten en/of lopen. Zelfs rechtop staan was moeilijk voor hen. Maar altijd lachen ze blijmoedig naar je, en hoe vrolijk zijn ze niet met name als je fysiotherapieoefeningen met hen doet. Ze zijn eigenlijk blij met iedereen die komt en laten zich gewillig helpen. Uitgaande van jezelf weet je hoe moeilijk het is om altijd maar weer vrolijk en opgewekt te zijn. Waarom dat zo is? Hierop moet ik het antwoord schuldig blijven.

Ook Moeder Elisabeth daagt mij uit om een eenvoudig en vreugdevol mens te wezen omdat dit het medicijn kan zijn voor het eenzame, wanhopige individu. Hoe zit het eigenlijk met mijn hart? Wat is het toch dat maakt dat jezelf soms inactief bent? **‘Jezus is het antwoord’** die mij uitnodigt om na te denken over Zijn wonden zodat ik al de genaden en antwoorden voor mijn problemen mag verkrijgen. Dit brengt mij steeds weer tot het kruis, zeker eens per dag. Daardoor wordt mij het geheim van vreugde toebedeeld. Het heeft mij geholpen om in de kleine christelijke gemeenschap mijn eigen doorvoelde vreugde te delen met mijn medemensen en hen aan te moedigen hetzelfde te doen. Al mijn ervaringen en alles wat ik van de Sibusiso-kinderen geleerd heb zijn van verheffende invloed geweest op mijn spirituele reis. Ik dank God voor al deze positieve uitdagingen die maken dat ik me zo gelukkig voel met mijn apostolaat en dat ik er klaar voor ben om mijn ervaringen te delen met mijn medezusters. En weer leerde ik hierdoor dat **‘liefde in het gezin ontstaat’**. Laat ons dan ook niet bang zijn om lief te hebben zelfs niet als het pijn doet. Het beste voorbeeld is Jezus zelf. Hij leed ter

wille van de hele wereld. Hij maakte geen keuzes van wie wel en wie niet. Dat brengt mij weer terug bij mijn medemensen. Wij steunen hen op twee manieren: spiritueel en materieel. We geven hun wat we kunnen en zij waarderen dat. Soms zelfs is een lieve glimlach al genoeg. Immers, de meesten, met name de ouderen, lijden omdat ze eenzaam zijn. Sommigen hebben het gevoel door hun familie te worden afgewezen. Maar als wij hen bezoeken en met hen delen worden zij een bron van vreugde en liefde voor zichzelf en voor hun medemensen.

Eigenlijk kan ik stellen dat ieder individu in deze wereld op de een of andere manier gehandicapt is. De oplossing voor dit ‘gehandicapt zijn’ ligt in het gebed. Wij worden dan ook aangemoedigd om met heel ons hart te bidden. Onderweg naar het Koninkrijk is het gebed een integrerend deel van onze reis.

omgeving te veranderen en door het te bezien als onderdeel en als enig wortelend woongebied van ieder levend wezen. Ik moet God bedanken voor al zijn geweldige gaven, want door het respecteren van de natuur, het ervoor zorg dragen en ontwikkelen kan ik in mijn behoeften en die van toekomstige generaties voorzien. Ik moet weten wie ik ben en wat de bedoeling van mijn zijn is in relatie met al het geschapene. Veelvuldig word ik eraan herinnerd om gehoor te geven aan mijn roeping om de heelheid van de schepping te herstellen en om de teloorgang van het milieu niet in de hand te werken. Ik maak deel uit van de schepping als geheel. Ieder van ons heeft een zorgplicht voor een stukje van de door God geschapen ordening. Ik ben geroepen om een instrument van heling te zijn in een gebroken wereld, om onze Moeder Aarde hoop en leven te geven. Zijn wij immers niet allen rent-

meesters van de geschapen ordening? Ik moet de kwaliteit van dat rentmeesterschap over de schepping streng blijven bewaken en mijn manier van denken en handelen steeds opnieuw onderzoeken om zo mijn huidige doen

en laten in het verantwoord omgaan met het milieu te bevestigen en nog beter te onderbouwen en onverantwoord, niet duurzaam gedrag te bekritisseren en uit te dagen.

Gevormd door levenskeuzes

Zr Jocelyn P. Gutang
Pagadian, de Filippijnen

Drie pioniers (v.l.n.r. zr Waltera, zr Gervasio en zr Hungera) nemen afscheid op Schiphol vóór hun vertrek naar Sengerema, Tanzania.

“In het licht van de Geest die de Kerk één maakt en leidt, vervullen we de evangelische opdracht zowel in eigen land als daarbuiten”

(Konstitutie 47)

Colofon

CB Inter In verschijnt drie keer per jaar in drie talen

Redactie

Zr Adeltruda, zr Clazina, zr Rosaria en zr Vincenza

Vertalingen

Secretariaat generalaat

Redactie-coördinator

Jaap van Term

Drukker

Drukkerij G. Creemers

Sint Odiliëenberg

Postadres

Postbus 206, 6200 AE Maastricht

E-mail

cbinterin@gmail.com

Waar we staan in het leven of in zaken is het resultaat van de keuzes die we maken. Je leven mag dan wel gevormd zijn door eigen keuzes, ik ben ervan overtuigd dat er krachten of factoren van buitenaf werkzaam zijn die je op achterstand kunnen zetten. Maar het is wel aan jou om te bepalen hoe je reageert op incidenten en situaties die maken dat je voortgaat of achterblijft. Klaarblijkelijk is het maken van keuzes dus van grote invloed op je leven.

In enkele overwegingen wil ik u laten delen in de keuzes die je hebt. De eerste keuze is die om te **LUISTEREN**. Een van de beste manieren om relaties met anderen en hun diepste zelf op te bouwen is door naar hen te luisteren. Ik vind het moeilijk om te horen wat mensen nu juist niet uitspreken of voelen. Angsten, zorgen, remmingen en trots verhinderen mij om te luisteren. Het vraagt maanden, zo niet jaren van strijd om te leren luisteren naar je lichaam. Zo ook vroeg het tijd alvorens ik het aan mijn leidster kon vertellen. Erger nog, ik was ontzettend bang om te luisteren naar de dokter die mij vertelde dat ik een borstamputatie moest ondergaan. Het was de genade van God en de steun van de zusters die uiteindelijk maakten dat ik de kracht en de moed had om me te laten opereren.

De tweede keuze is de keuze om **GEZOND** te willen leven. Dit spreekt mij op het moment erg aan. De protestantse predikant zegt: “Ons lichaam is een tempel, maar velen verzorgen het als een oud huis.” Op jacht naar fortuin verkwanselen we steeds meer dat ene

grote goed dat met geen geld te koop is... gezondheid. Ja, hierin ligt een grote waarheid besloten. Een goede gezondheid is met geen geld te koop. Maar een gezonde levensstijl erop nahouden (of niet) is je eigen keuze. Genoeg rust nemen is je eigen keuze. Gezond eten en bewegen is je eigen keuze. Om standvastig en kalm te zijn is je eigen keuze. Dit realiseerde ik me pas nadat ik ziek ben geworden. Ik werd bewuster en deed verwoede pogingen om nog gedisciplineerder te zijn en zo mezelf te helpen om beter te worden. Het zou natuurlijk veel beter zijn geweest als ik eerder in mijn leven de discipline had weten op te brengen om er een gezonde levensstijl op na te houden. Maar toch denk ik dat het nog niet te laat is.

De keuze om je te verbinden met de Hogere Macht. Tijd inruimen voor gebed en stilte of niet is je eigen keuze. Diep spirituele mensen geloven dat een leven doorgebracht in gebed dimensie geeft aan iedere dag, iets dat door mensen die niet in God geloven nauwelijks te begrijpen valt. Op dit moment in mijn leven ervaar ik hoop en energie als ik uitgeput ben. Gebed geeft mij wijsheid als ik confuus ben en moed als ik bevreesd ben. Op al deze momenten van beproeving en moeilijkheden weet ik dat God aanwezig is om mij te helpen overeind te blijven. Steeds als ik mij nutteloos voel, innerlijke leegte ervaar en het idee heb dat mijn leven geen groter doel meer kent voel ik mij uitgedaagd om me te verbinden met de **ALLERHOOGSTE GOD**.

